

Nr 15.

Utlåtande med anledning av Kungl. Maj:ts i statsverkspropositionen gjorda hemställan om anslag till Nötboskapsavelns befrämjande: Understöd åt kontrollföreningsverksamhet jämte i ämnet väckta motioner.

I årets statsverksproposition (IX ht p. 58) har Kungl. Maj:t föreslagit riksdagen att till Nötboskapsavelns befrämjande: Understöd åt kontrollföreningsverksamhet anvisa ett anslag av 407 500 kronor, innebärande en ökning med 24 100 kronor i jämförelse med innevarande budgetårs anslag. Förslaget innefattar en uppräknig av anslaget med 14 100 kronor till den allmänna bidragsverksamheten samt med 10 000 kronor till kontrollföreningsverksamhetens övervakning m. m.

I detta sammanhang har utskottet behandlat två inom riksdagen väckta, till utskottet hänvisade likalydande motioner, nämligen I: 169 av herr *Andersson, Lars, m. fl.* samt II: 218 av herr *Staxäng m. fl.*, vari hemställts, att riksdagen måtte besluta om inrättande av 26 befattningar som husdjursinstruktör hos hushållningssällskapen samt — därest detta yrkande icke skulle kunna bifallas — att ifrågavarande anslag skall höjas på så sätt, att hos kontrollnämnden anställda överkontrollassistenter kunna beredas en skälig löneförbättring.

Beträffande de skäl, som anförts till stöd för motionerna, får utskottet hänvisa till dessa.

I skrivelse den 24 augusti 1951 har *lantbruksstyrelsen* hemställt, att anslaget för nästa budgetår måtte minskas med 23 000 kronor till 360 400 kronor. Därvid har styrelsen i fråga om bidrag till verksamhetens övervakning m. m. framhållit, att styrelsen i sina anslagsäskanden för hushållningssällskapens avlöningar ånyo föreslagit, att en husdjursinstruktörsbefattning skall inrättas hos varje sällskap. Beträffande den minskning, som ett genomförande av detta förslag bör föranleda under förevarande anslag, har styrelsen anført samma synpunkter som i sina äskanden för innevarande budgetår (jfr IX ht 1951 s. 109). Därest ifrågavarande förslag lämnas utan bifall, bör statsbidraget till verksamhetens övervakning m. m. enligt styrelsens mening höjas med 24 800 kronor. Styrelsen har härom anført i huvudsak följande.

Enligt kungörelse den 2 juni 1950 (nr 501) angående statsbidrag till kontrollföreningsverksamhet m. m. må hushållningssällskap erhålla statsbidrag för anordnande av övervakning av kontrollföreningsverksamheten med belopp motsvarande högst 40 kronor årligen för varje inom sällskapets område inrättad kontrollassistentbefattning. Under kontrollåret 1950/51 kommer

antalet dylika befattningar enligt sällskapens beräkningar att uppgå till sammanlagt 1 092. Då en ytterligare ökning av antalet torde kunna förväntas, synes anslagsbehovet för ändamålet under budgetåret 1952/53 böra beräknas till ett med 400 kronor till 44 000 kronor förhöjt belopp.

Av nämnda kungörelse inhämtas vidare, att sällskap, som erhåller statsbidrag för ändamålet, är skyldigt att enligt av lantbruksstyrelsen godkänd plan leda och övervaka kontrollföreningsverksamheten såväl inom kontrollförening, vilken erhåller bidrag enligt kungörelsen, som ock inom annan dylik förening, vilken förklarar sig villig att för ändamålet ställa sig under sällskapets inseende. Därest antalet kontrollassistentbefattningar inom sällskapets område icke överstiger 50, må dock nämnda uppgift i stället anförtros åt kontrollnämnden.

För sagda övervakning skall av sällskapet eller kontrollnämnden anställas erforderligt antal överkontrollassistenter, vilkas kompetens blivit godkänd av lantbruksstyrelsen. Överkontrollassistentens verksamhetsområde fastställs av lantbruksstyrelsen. Därvid skall iakttagas att åt överkontrollassistenten uppdrages övervakning av i regel högst 75 kontrollassistenters verksamhet.

För närvarande ha 12 sällskap uppdragit åt kontrollnämnden att handha övervakningen inom respektive områden. För uppdragens fullgörande har kontrollnämnden anställt sex överkontrollassistenter, för vilka följande verksamhetsområden blivit fastställda, nämligen:

1. Uppsala och Gävleborgs läns hushållningssällskaps områden;
2. Kronobergs läns, Kalmar läns södra och Blekinge läns hushållningssällskaps områden;
3. Älvsborgs läns södra och Älvsborgs läns norra hushållningssällskaps områden;
4. Värmlands och Kopparbergs läns hushållningssällskaps områden;
5. Örebro och Västmanlands läns hushållningssällskaps områden; samt
6. Jämtlands läns hushållningssällskaps område.

Motsvarande verksamhetsområden avseende de hos sällskapen anställda överkontrollassistenterna omfatta var för sig allenast ett sällskaps område eller del därav.

De hos sällskapen anställda överkontrollassistenterna äro i regel placerade i 16 lönegraden med en årslön av cirka 8 400 kronor och äga därjämte rätt till pension och sjukersättning. Motsvarande befattningshavare hos kontrollnämnden ha intill den 1 januari 1951 allenast fått ett årligt arvode med 5 000 kronor jämte tre ålderstillägg om vardera 300 kronor efter respektive, 3, 6 och 9 års väl vitsordad tjänstgöring.

Av det anförda torde framgå att de hos kontrollnämnden anställda överkontrollassistenterna ha samma kompetens och i regel mer arbetskrävande verksamhetsområden än motsvarande befattningshavare hos sällskapen. Lantbruksstyrelsen har därför vid skilda tillfällen framhållit att kontrollnämnden är i trängande behov av ökat bidrag för att kunna bereda sina överkontrollassistenter samma förmåner som sällskapens överkontrollassistenter.

Den 1 juni 1951 förordnade Kungl. Maj:t, att ifrågavarande anslag skulle få överskridas med 6 000 kronor och föreskrev samtidigt att lantbruksstyrelsen ägde, för att ett tilläggsarvode för år 1951 å 1 000 kronor skulle kunna utgå till en var av de hos kontrollnämnden anställda överkontrollassistenterna, av anslaget disponera intill ett belopp av 38 400 kronor till täckande av kostnader för nämndens verksamhet.

Genom beslutet har skillnaden mellan överkontrollassistenternas löneförmåner nedbringats från (8 400 — 5 000 =) 3 400 kronor till (8 400 — 6 000

⇒) 2 400 kronor. Enligt styrelsens mening torde det i längden icke vara möjligt för kontrollnämnden att på ett tillfredsställande sätt fullgöra ifrågavarande uppdrag utan att skillnaden helt utjämnas. Även sociala och moraliska skäl tala för att en sådan utjämning utan dröjsmål kommer till stånd. Medelsbehovet för ifrågavarande ändamål under budgetåret 1952/53 torde därför böra beräknas till ett med $(6 \times 3\,400 =)$ 20 400 kronor till 52 800 kronor förhöjt belopp.

Hos kontrollnämnden anställda överkontrollassistenter åtnjuta resekostnads- och traktamentsersättning enligt samma grunder som gälla för motsvarande befattningshavare hos sällskapen vid användande för resor i tjänsten av egen bil med tjänstevikt understigande 1 100 kg. Genom att dessa ersättningar under innevarande år undergått viss förhöjning erfordras ett ytterligare belopp av 4 000 kronor till bestridande av överkontrollassistenternas resekostnader.

Departementschefen har anfört följande.

»Enligt vad lantbruksstyrelsen upplyst beräknas hushållningssällskapens utgifter för A-, B- eller C-kontrollen under kontrollåret 1950/51 överskrida för ändamålet anvisade medel med cirka 30 000 kronor. Med hänsyn härtill och då sällskapen även under budgetåret 1949/50 åsamkats betydande merutgifter för samma ändamål, är jag beredd att förorda någon höjning av anslagsbeloppet för verksamhetens uppehållande. Jag kan dock ej tillstyrka större uppräknings av anslaget än med 14 100 kronor till 300 000 kronor.

Jag är icke för närvarande beredd att tillstyrka inrättandet av husdjursinstruktörsbefattningar hos sällskapen. Den centrala övervakningen av kontrollverksamheten torde sålunda böra fortgå i nuvarande form. Lantbruksstyrelsens förslag om höjning av statsbidraget till verksamhetens övervakning m. m. anser jag mig icke kunna biträda i vidare mån än att bidraget på grund av det tilläggsarvode till överkontrollassistenterna, varom beslut meddelades förra året, samt höjda resekostnader och traktamentsersättningar bör uppräknas med $(6\,000 + 4\,000 =)$ 10 000 kronor.

Även för nästa budgetår torde för demonstrationsförsök böra beräknas ett oförändrat belopp av 7 000 kronor.»

Utskottet. Utskottet biträder Kungl. Maj:ts förslag om anvisande av dels 300 000 kronor till kontrollverksamhetens uppehållande, dels 7 000 kronor till demonstrationsförsök.

Vad härefter angår frågan om medel till kontrollverksamhetens övervakning får utskottet erinra, att utskottet i sitt denna dag avgivna utlåtande nr 14 förklarar sig icke kunna biträda det i motionerna I: 169 och II: 218 framställda yrkandet om inrättande av ett antal befattningar som husdjursinstruktör hos hushållningssällskapen. I likhet med departementschefen förordar utskottet således, att den centrala övervakningen skall fortgå i nuvarande former.

Av den tidigare redogörelsen framgår emellertid, att det arvode, som utgår till de sex hos kontrollnämnden anställda överkontrollassistenterna, betydligt understiger den lön, som åtnjutes av motsvarande befattningshavare hos hushållningssällskapen. Då samtliga nu angivna tjänstemän ha

samma kompetens och utföra likartat arbete, måste detta förhållande be-tecknas som otillfredsställande. Såsom i denna del uttalas i motionerna I: 169 och II: 218 synes därför en utjämning böra ske av skillnaden mellan respektive befattningshavares avlöningsförmåner. Av anförda skäl förordar utskottet — i likhet med lantbruksstyrelsen — att medel skola anvisas i den utsträckning, att det årliga arvodet till överkontrollassistenterna hos kontrollnämnden kan höjas till 8 400 kronor. Ifrågavarande anslag torde alltså för nästa budgetår böra uppföras med ($6 \times 2\,400 =$) 14 400 kronor utöver vad Kungl. Maj:t föreslagit. Med hänsyn till eventuellt förekommande höjning av lönen till hushållningssällskapens överkontrollassistenter torde vidare Kungl. Maj:t böra erhålla bemyndigande att överskrida anslaget med belopp, motsvarande den ytterligare arvodesförstärkning till överkontroll-assistenterna hos kontrollnämnden, som kan erfordras för att den åsyftade utjämningen skall komma till stånd.

Utskottet har i övrigt icke något att erinra mot Kungl. Maj:ts framställning.

Under åberopande av vad sålunda anförts hemställer utskottet,

att riksdagen må, i anledning av Kungl. Maj:ts framställning samt med bifall i denna del till motionerna I: 169 och II: 218, till *Nötboskapsavelns befrämjande: Understöd åt kontrollföreningsverksamhet* å riksstaten för budgetåret 1952/53 under nionde huvudtiteln anvisa ett anslag av 421 900 kronor.

Stockholm den 1 april 1952.

På jordbruksutskottets vägnar:

L. TJÄLLGREN.

Vid detta ärendes slutbehandling ha närvarit:

från första kammaren: herrar Tjällgren, Anderberg, Jon Jonsson. Näslund*, Hjalmar Nilsson, Sundberg, Bror Nilsson, Ebbe Ohlsson, Mossberger och Yngve Persson; samt

från andra kammaren: herrar Gustafson i Dädesjö*, Pettersson i Dahl*, Antby, Andersson i Hyssna, Hægglom, Jonsson i Järvsand och Ahlsten*, fru Eriksson i Hallstahammar, herrar Nilsson i Varuträsk och Mårtensson i Smedstorp*.

* Ej närvarande vid justeringen.